

Vraag nr. 93
van 4 maart 1999
van de heer MARC OLIVIER

Studietoelagen – Inkomensberekening

Voor de berekening van een eventuele studietoelage neemt het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Studietoelagen, als referte het "netto gezamenlijk belastbaar inkomen" van degene die in het onderhoud voorziet van de aanvrager, vermeerderd met de aftrek aan giften en verminderd met bijdragen voor levensverzekeringen, kapitaalsaflossingen, groepsverzekeringen en overgedragen uitgaven zoals zij effectief voor belastingvermindering in aanmerking worden genomen, plus het afzonderlijk belastbaar inkomen, plus éénmaal de kadastrale inkomsten, eigen woning uitgezonderd.

Het begrip "afzonderlijk belastbaar inkomen", bepaald bij artikel 171 Wetboek der Inkomstenbelastingen 92, beslaat een heel gamma van inkomsten.

Hieronder vallen eveneens de achterstallige bezoldigingen, pensioenen, renten en toelagen, zoals bepaald bij artikel 171, 50b.

Concreet betekent dit dat door het bijvoegen van die achterstallen de studietoelage kan worden geweigerd.

Ik ben op de hoogte van een dergelijk geval.

In het academiejaar 1998-1999 heeft een belastingplichtige (ambtenaar) twee kinderen in het hoger onderwijs. In dit geval worden zoveel personen ten laste bijgeteld als er buiten de student zelf nog andere personen ten laste zijn die tijdens het betrokken academiejaar hoger onderwijs volgen. Dus heeft deze belastingplichtige vier personen ten laste (echtgenote, twee kinderen plus één in optel) per aanvraag.

Bedoelde belastingplichtige heeft nog nooit een studietoelage kunnen genieten. Voor het bovenvernoemd academiejaar komt hij eveneens niet in aanmerking, maar ditmaal enkel en alleen door het feit dat hij als ambtenaar achterstallen heeft ontvangen voor het inkomstenjaar 1996, die betrekking hadden op 1994 en 1995.

De aanvrager ziet zich geconfronteerd met een dubbele onrechtvaardigheid. Enerzijds derft hij, door de schuld van zijn werkgever, de federale regering, inkomsten in de jaren waarop hij recht heeft, en anderzijds ontvangt hij hierdoor geen studietoelage in het jaar waarin deze derving wel wordt uitbetaald.

1. Wat is de filosofie achter het in aanmerking nemen van de achterstallen ?
2. Acht de minister het wenselijk dat de afdeling Studietoelagen met die achterstallen blijft rekening houden ?
3. Waarom worden herzieningen door de belastingcontrole waarbij het "netto gezamenlijk belastbaar inkomen" op een hoger bedrag wordt gebracht en waarbij dit bedrag de grens overschrijdt voor het verkrijgen van studietoelagen, nooit meegedeeld aan de betrokken administratie ?
4. Er zijn bestuurders van vennootschappen die enkel leven van de rekeningcouranten in hun vennootschappen en zichzelf een kleine bezoldiging toekennen, waardoor zij wél in aanmerking komen voor een studietoelage.

Moet de berekeningswijze voor de studietoelagen daarop niet zijn ingesteld ?
5. Onderkent de minister de fraudegevoeligheid van het systeem, daar het onderzoek bij de belastingen slechts veel later komt en er sedert de hervorming van de belastingdiensten zelfs maar om de zes jaar een grondige controle wordt uitgevoerd ?

Antwoord

1. Achterstallige lonen zijn inkomsten die betrekking hebben op prestaties, vergoedingen en dergelijke uit een ander (vorig) jaar. Uiteraard worden deze inkomsten pas belast in het jaar waarin zij effectief werden ontvangen. In het voordeel van de belastingplichtige kunnen dergelijke inkomsten afzonderlijk worden belast, tegen een lager percentage dan de inkomsten van het jaar waarop de aanslag betrekking heeft.

Het feit dat het achterstallige lonen betreft, neemt niet weg dat het voor dat jaar wel degelijk om genoten inkomsten gaat, die voor het bepalen van het recht op een studietoelage en de berekening van het bedrag van de eventuele toelage in aanmerking dienen te worden genomen. Ter compensatie zou zich trouwens het omgekeerde kunnen voordoen, namelijk dat voor het jaar waarin de achterstallen effectief hadden moeten uitbetaald worden, wegens een lager inkomen wél een studietoelage (of een hoger bedrag) wordt toegekend.

2. Om de onder het vorige punt vermelde redenen

is het wenselijk achterstallige lonen in aanmerking te blijven nemen bij het bepalen van het recht op of het bedrag van een studietoelage.

3. De administratie van Financiën is er niet toe gebonden de gewijzigde belastingtoestand van belastingplichtigen aan de afdeling Studietoelagen mee te delen.

De afdeling Studietoelagen vraagt de aanvragers wel om alle wijzigingen die zich voordoen na het indienen van de aanvraag onmiddellijk mee te delen.

4. De afdeling Studietoelagen is niet bevoegd om vennootschappen financieel door te lichten.

Bovendien is ze enkel gemachtigd informatie in te winnen over het inkomen van de aanvrager, en niet over het inkomen van de andere vennoten.

5. Bij het bepalen van het inkomen van de aanvrager is de afdeling Studietoelagen aangewezen op de belastingaanslag van Financiën. Zoals reeds hierboven werd vermeld, is ze niet bevoegd om in de plaats te treden van de belastingcontroleurs.

Om evenwel oneigenlijk gebruik van studietoelagen door fiscaal onderlegde hogere inkomstencategorieën tegen te gaan, werd in 1991 het kadastraal inkomen als uitsluitingsfactor ingevoerd. Indien het kadastraal inkomen in verhouding tot het in de personenbelasting gekende inkomen ongewoon hoog is, namelijk hoger dan 20 %, wordt er geen toelage toegekend.

De invoering van de kadastraalinkomentest heeft een positief herverdelend effect gehad en heeft geleid tot een rechtvaardiger verdeling van de studietoelagen.